

6. ENÂM SÛRESİ

Adını, putperestlerin kurbanlık hayvanlarla ilgili bâtil inanç ve geleneklerinin ele alındığı 136 ve 138. ayetlerde geçen “enâm: hayvanlar” kelimesinden almıştır. Mekke devrinin ikinci yarısında indirilmiştir. 165 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

I. Hamd; gökleri ve yeri yar atan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah’a aittir. Her türlü övgüye, teşekkürle lâayık olan, sadece O’dur. Gerçek anlamda övölmek O’nun hakkıdır ve yalnızca O’na yaraşır. Çünkü kâinatı yoktan var eden ve gecesi-gündüzüyle, ışığı-

karanlığıyla ona bu mükemmel sistemi veren O'dur. **Hâl böyleyken, kâfirler**, bunca hârikaları gözleriyle gördükleri hâlde, hâlâ birtakım sahte ilâhları, efendileri, önderleri **Rab'lerine denk tutuyorlar**. Oysa ki:

2. Sizi basit bir çamurdan yaratan, sonra d a yeryüzünde bir süre yaşamanız için her birinize bir ömür tayin eden O'dur. Bu ömrün sona ermesiyle her şey bitmeyecek: **Bir de O'nun katında**, O'nun plân ve programına göre tüm insanlık için **belirlenmiş bir süre**, bir Kıyâmet Günü **vardır. Fakat siz hâla şüphe içerisinde bocalıyorsunuz!**

Ey inkârcılar! Kainatın her zerresine hükmeden Allah'ın, insanoğlunun hayatına müdâhale etmeyeceğini, bu konuda hüküm verme yetkisini başkalarına devredeceğini mi sanıyorsunuz? Hayır;

3. O, göklerde de Allah'tır, yerde de. O'nun hükmü sadece göklerde değil, yeryüzünde de geçerlidir. Kâinatın her zerresine hükmeden

Allah, elbette insanoğlunun hayatına da müdâhale edecek, onun için haram helal sınırları koyacaktır. **O, gizlediğiniz ve açıkladığınız her şeyi bildiği gibi, yaptığınız ve yapacağınız şeyleri de bilmektedir.** Ve ona göre karşılığını verecektir. Hâl böyleyken:

4. Onlara ne zaman Rab'lerinden bir mesaj gelse, mutlaka ondan yüz çevirirler.

5. İşte, Kur'an vasıtasıyla kendilerine gelen bu hakîkati de yalanladılar. Fakat alay edip durdukları cennet, cehennem, hesap ile ilgili haberlerin gerçekliği, yakında karşılarında çıkacaktır.

Yoksa bu zâlimler, sahip oldukları sınırlı güce mi güveniyorlar?

6. Kendilerinden önce nice nesilleri yok ettiğimizi görüp bundan ibret almıyorlar mı? Üstelik onlara, yeryüzünde size vermediğimiz nice imkânlar bağışlamıştık; göğün bütün nîmetlerini üzerlerine

yağdırmış ve bereketli toprakları bağ ve bahçelerle donatmış, ağaçların altından çağıldayan ırmaklar akıtmıştık. Fakat bunca nîmetlere nankörlükle karşılık vererek isyan ettiler. **Biz de, günahları sebebiyle hepsini helâk ettik ve arkalarından başka toplumlar, başka nesiller yarattık.** Şimdi bunlardan ibret alıp ilâhî çağrıya kulak vermeleri gerekirken, Kur'an'ın ortaya koyduğu mükemmel hayat nizamını görmezlikten gelerek, yersiz bahanelerle bu muhteşem çağrıyı reddedecekler. Mesela, Kur'an'ın sana yazılı bir metin olarak değil de, vahiy yoluyla gönderilişini itiraz konusu yapacaklar. Fakat niyetleri hakîkate ulaşmak değildir, zira;

7. Eğer sana kâğıt üzerine yazılmış bir kitap indirseydik ve ona kendi elleriyle dokunmuş olsalardı bile, yine de iman etmeyi çıkarlarına ters gören bu kâfirler, “Bu, apaçık büyüden başka bir şey değildir!” diyeceklerdi. Hâlbuki, gözlerini kör eden inat, kibir ve bencillik duygularından bir an için sıyrılıp Kur'an'ı dikkatli bir gözle incelemiş olsalardı, onun

Allah'tan gelen en büyük mûcize olduğunu göreceklerdi.

8. Fakat onlar, “ Madem Muhammed Peygamber olduğunu iddia ediyor, o hâlde ona bir melek indirilseydi ya!” dediler. Eğer Biz öyle bir melek gönderseydik, o zaman imtihân süresi sona ermiş, işleri bitirilmiş olurdu ve artık kendilerine tövbe etmeleri için ikinci bir fırsat verilmezdi.

9. Kaldı ki, Biz elçi olarak bir melek gönderseydik, onu bir insan şeklinde gönderirdik; böylece o inkârcıları, şimdi düştükleri şüphelere yine düşürmüş olurduk. İnsanlara Peygamber olarak kim gönderilirse gönderilsin mutlaka o da Hz. Peygamber'in tavrıyla O'nun söylediklerini söyleyecek, istemeyenler de aynı asılsız bahanelerle inanmayacaklar. O hâlde ey Peygamber! Sen hakîkate çağırmaya devam et, onların kaba davranışlarına üzülmeye:

10. Andolsun, senden önceki Peygamberlerle de alay edilmişti, fakat onları alaya alan küstahları, sonunda alay ettikleri o korkunç azap çepeçevre sarıp helâk etmişti!

11. Ey Müslüman! Onlara de ki: “Ye ryüzünde gezip dolaşın ve geçmiş toplumları, medeniyetleri araştırın da, hakîkati yalanlayanların sonu nice olmuş, bir görün!”

12. De ki: “Kimindir, göklerde ve ye rde olan bütün varlıklar? Onların da mecburen kabul edecekleri cevabı kendin vererek “Allah’ındır!” de. O Allah ki, kullarına merhamet etmeyi ve onlara dâimâ sevgi ve şefkatle yönelmeyi kendisine ilke edinmiş, vazgeçilmez bir görev olarak yazmıştır. Fakat bu merhamet, adâleti engelleyecek bir merhamet değildir. Nitekim Allah, gerçekleşeceğinde asla şüphe olmayan Diriliş Günü hepinizi hesaba çekmek üzere huzurunda toplayacaktır. Fakat kendilerini

felâkete sürükleyenler, bu hakîkate iman etmezler. Hâlbuki;

13. Gecenin ve gündüzün içinde barınan her şey O'nun kudret ve hükümrânlığı altındadır ve O, her şeyi işitendir, bilendir.

14. De ki: “Gökleri ve yeri yoktan var eden, her canlıyı besleyen, fakat kendisi beslenmeye muhtaç olmayan Allah’tan başkasını kendime dost ve yardımcı edinir miyim ben?”

De ki: “Ben, Müslümanların ilki olmak ve Allah’tan başka hayata karışmaya yetkili otoriteler tanıyan o müşriklerden olmamakla emrolundum.

Asla ümitsizliğe, yılgınlığa kapılmadan, benden önce birilerinin başlamasını beklemeden Rabb’imin buyruklarına boyun eğerek, sözlerimle, davranışlarımla, hayatımla ve ölümümle müminlere örneklik ve öncülük edeceğim ve asla müşriklerin yanında yer almayacağım!”

15. De ki: “Doğrusu ben, inkârcıların arzu ve heveslerine uyup Rabb’imin emirlerine karşı gelecek olursam, tüm insanların hesaba çekileceği o dehşetli Gün başıma gelecek azaptan korkarım.”

16. O gün kim azaptan kurtarılırsa, Allah ona gerçekten merhamet etmiş demektir ve apaçık kurtuluş, işte budur.

O hâlde, ebedî kurtuluşa ulaşmak için Kur’an’a sınıksız sarıl, başına geleceklerden de korkma!

17. Eğer Allah sana bir zarar verecek olsa, onu O’ndan başka hiç kimse önleyemez ve eğer sana bir iyilik nasip etse, bunu da O’ndan başka hiç kimse engelleyemez. Unutma ki, O’nun her şeye gücü yeter.

18. O, kullarının üzerinde mutlak hükümlerlik ve otorite sahibidir. Bununla birlikte O, hakîmdir, sonsuz ilim ve hikmetiyle her şeyi yerli yerince yapar, her şeyden haberdardır.

19. Ey Muhammed! Senin hak Peygamber olduğuna inanmak için Yahudi ve Hıristiyanların tanıklığını şart koşan câhillere de ki: “Sorarım size, sözüne güvenilecek en büyük ve en âdil şâhit kimdir?” De ki: “İşte, sizinle benim aramd a, benim Peygamberliğime bizzat Allah şâhittir. O hâlde ey insanlar, dinleyin: Bu Kur’an bana gönderildi ki, sizi ve kıyâmete kadar ulaşabileceği herkesi onunla uyarayım.”

“Şimdi siz, bütün bunlara rağmen Allah ile birlikte başka ilâhların varlığına şâhitlik edebilir misiniz? Buna dâir elinizde en küçük bir delil var mıdır?” De ki: “Allah’tan korkmuyorsanız, yalan şâhitlikte bulunabilirsiniz, fakat ben, böyle bir iftiraya asla şâhitlik etmem!”

Artık o inkârcılara karşı açıkça tavrını ortaya koyarak **de ki: “Allah, eşi ve ortağı olmayan bir tek tanrıdır. O hâlde şunu iyi bilin: Ben, sizin Allah’a ortak koştuğunuz her şeyden uzak olduğumu ilan ediyorum!”**

20. Kendilerine daha önce **Kitap verdiklerimiz**, y a n i Yahudi ve Hristiyan bilginleri, Muhammed'in gerçek bir Peygamber olduğunu pekâlâ bilir, hattâ **onu kendi öz evlatlarını tanıdıkları gibi tanırırlar**. Fakat bile bile kötülüğü tercih ederek **kendilerine yazık edenler**, çıkarlarına ters gördükleri için Kur'an'a **inanmazlar**. O hâlde:

21. Kendi uydurduğu hükümleri kutsal kitaba dayandırarak Allah adına yalanlar uyduran, yâhut O'nun ayetlerini inkâr edenlerden daha zâlim kim olabilir? Gerçek şu ki, zâlimler asla kurtuluşa eremeyecekler! Özellikle de Diriliş Gününde:

22. O Gün, onların hepsini bir araya toplayacağız; sonra da birtakım sahte ilâhları, itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek veya makâm, şöhret, servet ve benzeri değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek Allah'a ortak koşanlara soracağız: “Söyleyin bakalım, emir ve otoritesine boyun eğilmesi gerektiğini

iddia ettiğiniz ortaklarınız şimdi neredeler?”

23. Bunun üzerine onların, sahte mâzeretler öne sürerek, “Rabb’imiz Allah’a yemin olsun ki, biz O’na asla ortak koşmuş değiliz!” demekten başka bir çareleri kalmayacak.

24. Bak; Mahşer Günü hesap verirlerken, kendi vicdanlarına karşı nasıl da yalan söylediler ve tanrı diye uydurdukları şeyler, onları nasıl da yüzüstü bırakıp gitti!

Onların bu hâle düşmesinin asıl sebebi şu idi:

25. İçlerinde, sana Kur’an okurken kulak verenler de var. Ama Biz onların kalplerine, Kur’an’ ı sağlıklı olarak anlamalarına engel olacak perdeler geçirmiş, kulaklarına da sağırılık vermişizdir. Bunun içindir ki, insanın özüne yerleştirdiğimiz fitri özellikler gereğince, kibir, bencillik, inat, önyargı gibi saplantılarla Kur’an’a yaklaşanlar, onu doğru ve sağlıklı bir şekilde değerlendiremez, onun yol göstericiliğinden faydalanamazlar. Onların alışkanlık

hâline getirdiği kötölükler, z amanla kalplerini iyi ve erdemli olan her Şeye kapalı hâle getirmiş ve böylece kalpleri mühürlenmiştir. Bu sebep-sonuç ilişkisini bir yasa olarak koyan Allah olduğu için, kalpleri mühürleyen Allah'tır fakat bu mühürlemeye sebep insan olduğu için, sorumluluk insana aittir. İşte, gerek günahkâ rca tutum ve davranışları alışkanlık hâline getiren, gerekse geleneksel anlayışlara, önyargılara körü körüne ve inatla sarılan kimseler, zamanla Kur'an'ın güzelliklerini göremez hâle gelirler:

Artık her türlü mûcizeyi görseler bile, yine de ona inanmazlar. O kadar ki, bu inkârcılar senin yanına geldiklerinde, “Bu Kur'an, eskilerin efsane ve masallarından başka bir Şey değildir!” diyerek seninle tartışmaya girişirler.

26. Kendileri Kur'an'dan yüz çevirdikleri yetmiyormuş gibi, başkalarını da ondan vazgeçirmeye çalışırlar. Oysa böyle yapmakla, yalnızca kendilerini felâkete sürüklüyorlar,

fakat bunun farkında değiller.

27. Onların, zincirlerle bağlanmış bir hâlde ateşin karşısında dururlarken, **“Ah, keşke dünyaya geri gönderilseydik de, Rabb’imizin ayetlerini yalanlamayıp, inananlardan olsaydık!”** dedikleri zamanki hâllerini bir görseydin!

Ama zannediyor musunuz ki, bu kâfi rlerin o zamanki pişmanlıkları ve iman etme arzuları ciddî ve samîmî bir imanın belirtisidir?

28. Hayır! Aslında, daha önce dünyalarında örtbas ettikleri âhiret hayatıyla ilgili hakikat, inkâr edemeyecekleri biçimde karşılıklarına çıkmıştır. Sızlanmalarının asıl sebebi budur. **Yoksa, eğer dünya hayatına geri gönderilmiş olsalardı, yine kendilerine yasak edilen şeyleri yapacaklardı. Zira onlar, kesinlikle yalan söylüyorlar.**

Nitekim, dünyada iken böyle defalarca başları sıkışmış ve aynı şekilde pişmanlık duyup Rablerine

sığınmışlardı fakat rahata kavuşur kavuşmaz sözlerinden dönmüş ve:

29. “Şu dünyadaki hayatımı zdan başka bir hayat yoktur ve bizler, asla yen iden diriltilecek değiliz!” demişlerdi.

30. Rab’lerinin huzuruna getirildikleri zaman hâllerini bir görsen: Allah, “Nasıl, bu âhiret hayatı gerçek miymiş?” diye soracak. Onlar da, “Evet, Rabb’imize y emin olsun ki, gerçeğin ta kendisiymiş!” diye cevap verecekler. Bunun üzerine Allah, “O hâlde, inkâr etmenize karşılık, ebedî azâbı tadın!” diyecek.

31. Evet, Allah’ın huzuruna varacaklarını inkâr edenler, gerçekten ziyana uğramışlardır: Bunlar dünyada kısa bir süre yaşayacaklar, nihâyet, kıyâmet veya ecel Saati ansızın gelip çatınca, sırtlarına günahlarını yüklenmiş bir vaziyette, “Yazıklar olsun bize, nasıl da onu ihmal etmişiz!” diye

feryat edecekler. Fakat son pişmanlık fayda vermeyecek. **Dikkat edin, sırtlarında ne kötü bir yük taşıyorlar!**

O hâlde, âhireti inkâr edenler şunu iyi bilsinler:

32. Bu dünya hayatı, âhirete nazaran bir oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Oysa âhîret yurdu, kötülüklerden titizlikle sakınıp güzelliklere, iyiliklere ulaşmak için çabalayan o takvâ sahipleri için elbette daha hayırlıdır; hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?

33. Ey Peygamber ve Peygamberin izinden yürüyen Müslüman! Onların söylediği sözlerin seni üzdüğünü elbette biliyoruz. Fakat sen üzülme, yılgınlığa, ümitsizliğe kapılma. **Zira onların yalanladığı, aslında sen değilsin; gerçekte bu zâlimler, Allah'ın ayetlerini inkâr ediyorlar.** O hâlde, onlar hakkındaki hükmü Allah'a bırak.

34. Andolsun ki, senden önceki Peygamberler de aynen senin gibi yalanlandı

fakat her türlü yalanlama ve işkence karşısında yılmadan direndiler ve sonunda yardımımız onlara yetiştii. “Acaba bu yasa benim için geçerli midir?” deme. Öyle ya, hiç kimse ve hiçbir güç, Allah’ın kanunlarını değiştiremez! Ve bu Peygamberlerin başından geçen bir kısım olaylar, Kur’an’da yer yer sana da anlatıldı. O hâlde, onları kendine örnek al. Kâfirleri inandıracağım diye mûcizeler, kerâmetler peşinde koşma:

35. Ey Peygamber! Eğer bu inkârcıların senin dâvetinden yüz çevirmeleri ağırlına gittiyse, haydi gücün yetiyorsa, yerin derinliklerine inebileceğin bir tûnel aç; ya da göğe yükseleceğin bir merdiven daya da, onlara bir mûcize getir bakalım! Sakın böyle bir işe yeltenme! Zira toplumda zihinsel ve ahlâkî devrimin gerçekleşmesi için doğru yöntem bu değildir. Allah dileseydi, insana verdiği irâde ve tercih yeteneğini elinden alır ve inkâr edenlerin hepsini imana getirebilirdi. Fakat öyle yapmadı. Çünkü bu takdirde, insanın ahlâk ve

erdemliliğinin hiçbir anlam ve değeri kalmaz, onun meleklerden ayrı olarak yaratılmasının hikmeti ortadan kalkardı. Oysa Allah, insana özgür bir irâde vermiş ve onu, dilediği inanç ve hayat tarzını seçme konusunda serbest bırakmıştır. Bu yüzden insan, ancak kendi özgür irâdesiyle aklını kullanıp doğru yolu seçtiği takdirde gerçek anlamda ahlâk ve erdemliliğe ulaşabilir. **O hâlde, sakın bu gerçeği göz ardı edip de câhillerden olma!** Unutma ki:

36. Senin çağrını, kötü niyet ve eylemlerle aklını ve kalbini karartmış zâlimler değil, **yalnızca** içtenlikle **kulak verenler kabul eder;** akıl, vicdan ve sağduyuları **ölmüş olanlara gelince,** onlar son nefeslerine kadar inkârdan vazgeçmeyeceklerdir; sonra **Allah onları diriltecek ve böylece** onlar, yaptıklarının hesabını vermek üzere **O'nun huzuruna çıkarılacaklardır.**

Evet, hakikat karşısında tıpkı bir ölü gibi duyarsız kalan inkârcılar, bunca ayetleri görmezlikten

geliyorlar da:

37. “Madem Muhammed Peygamber olduğunu iddia ediyor, o hâlde **ona Rabb’inden** olağanüstü bir alâmet, bizim istediğimiz türden **bir mûcize indirilseydi ya!”** diyorlar. De ki: “Allah, elbette mûcize göndermeye kâdirdir. Ve zaten, Kur’an gibi muhteşem bir mûcize göndermiştir de.” **Fakat insanların çoğu**, iman etmek için Kur’an’ı inceleyip onun üzerinde düşünmenin yeterli olduğunu, her attıkları adımda zaten binlerce mûcize bulunduğunu **bilmezler**. İşte o mûcizelerden biri:

38. **Yeryüzünde** yürüyen ve sürünen ne kadar hayvan, gökyüzünde kanat çırparak uçan ne kadar kuş varsa, hepsi sizin gibi birer topluluktur. Rabb’inizi tanımak istiyorsanız, gözünüzdeki alışkanlık perdesini yırtmalı ve çevrenizdeki sayısız mûcizelerin farkına vararak bunlar üzerinde düşünmelisiniz. Zira **Biz**, evren kanunlarının yazılı olduğu o **Kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık**. İşte, Allah’ın evrensel

yasasının en önemli maddesi: **Eninde sonunda bütün insanlar toplanıp, Rablerinin huzuruna getirilecekler!**

Ama bunca mûcizelere rağmen, yine de nankörlük edenler olacak:

39. Âyetlerimizi yalanlayanlar, karanlıklar içinde bocalayan **sağır ve dilsiz** insanlar misali, akıl ve vicdanlarını kat kat cehâlet, inat, kibir ve önyargı zincirleriyle prangaya vurmuş zavallı kimselerdir. Gerçek şu ki, **Allah dilediğini saptırır, dilediğini doğru yola iletir.** Bile bile yanlışta direten inatçı zâlimleri sapıklıkta bırakır, hakîkate ulaşmak isteyen samîmî kullarını ise doğru yola iletir. O'nun bu konudaki dileğini sizin tercih ve davranışlarınız belirleyecektir. Öyleyse, doğru yola iletmeyi hak eden kullar olmak için gayret gösterin.

Bunun için, ey Müslüman!

40. Allah'ın hükümlerine boyun eğmekten kaçınan o müşriklerin iç dünyalarına, seslenerek

de ki: “Eğer doğru sözlü iseniz söyleyin bakalım; size Allah’ın azâbı veya Kıyâmet Saati gelip çatıverse, Allah’tan başkasına mı yalvarırsınız?

41. Bilakis, kendilerini ilâhlık makâmına yücelterek Allah’a ortak koştüğunuz her şeyi unuttur da, yalnızca O’na yalvarırsınız; O da d i l e r s e , kaldırılması için Kendisine yalvardığınız belâyı kaldırır! Bu da gösteriyor ki, bir tek Allah’a kulluk etme ve yalnızca O’nun hükümlerine boyun eğme inancı, doğuştan taşıdığınız, önünüzde var olan bir eğilimdir. İşte bu hakîkati tüm insanlığa duyurmak için:

42. Doğrusu Biz, ey Muhammed, senden önceki toplumlara da mesajımızı ileten elçiler gönderdik ve onları, âcizliklerini anlayıp Allah’ın emrine boyun eğmeleri için zaman zaman çeşitli belâ ve sıkıntılara uğrattık.

43. Hiç olmazsa, başlarına bu belâlar geldiği zaman tövbe edip boyun eğselerdi

ya! Fakat tam aksine, iyice azgınlaştılar; bu yüzden **kalpleri kaskatı kesildi ve şeytan, yaptıklarını onlara güzel gösterdi.** Kötülüğü alışkanlık hâline getirdikleri için, zamanla bu kötülüklerden etkilenmez oldular ve fenâlığı iyilik, günahı sevap saymaya başladılar; vicdanları dondu, akılları tutuldu, azıttıkça azıttılar.

44. Derken, kendilerine yapılan bu öğüt ve uyarıları unuttular; Biz de ceza olarak, başlarındaki sıkıntı ve belâları kaldırdık ve önlerinde **bütün** nîmet ve refah **kapılarını** ardına kadar **açtık. Ve nihâyet, kendilerine bahşedilen** bu zenginlik ve nîmetler **yüzünden** küstahlık edip **şımardıkları** ve Allah'ı, âhireti unutarak zevk ve sefaya daldıkları **bir sırada,** bir âfet, bir deprem, bir kaza, bir ha stalık, bir ölüm ile **onları ansızın yakaladık ve işte o anda, bütün ümitleri sönüverdi!**

45. Böylece, zulüm ve haksızlık eden toplumların kökü kazındı ve tarih sahnesinden silinip gittiler. Öyleyse, zâli mlere hak ettikleri

cezayı veren ve iman eden kullarını kurtarıp yücelten **âlemlerin Rabb'i Allah'a hamd olsun!**

46. Ey hak yolunun yolcusu! Allah'a kul olmaktan kaçınan o bedbahtlara seslenerek **de ki:** **“Söyleyin bakalım; eğer Allah, işitme ve görme yeteneklerinizi elinizden alsa ve kalplerinizi hiçbir hakîkati idrâk edemeyeceğiniz şekilde mühürlese, Allah’tan başka bunları size geri verebilecek bir ilâh var mı? Elbette yok! O hâlde, bu nîmetler elinizden alınmadan Rabb’inize dönmek için daha ne bekliyorsunuz?**

Bakın, hakîkati tüm berraklığıyla ortaya koyan **ayetlerimizi,** nasıl farklı açılardan zengin örneklerle tekrar ve tekrar **açıklıyoruz. Gel gör ki onlar, hâlâ yüz çeviriyorlar!**

47. Yine o zâlimlere **de ki:** **“Söyleyin bakalım; Allah’ın azâbı hiç beklemediğiniz bir sırada ansızın veya açıktan açığa gelip başınıza çökecek olsa, zâlim toplumdan başkası mı**

helâk edilecek? İşte bu korkunç felâketten, ancak Allah'ın kitabına yönelerek kurtulabilirsiniz; Peygamberlerden, yetkileri dışında kudret gösterileri bekleyerek değil!

48. Çünkü Biz Peygamberleri, ancak cennet nîmetleriyle **müjdelesinler ve** cehennem azâbıyla **uyarsınlar diye göndeririz.** Yoksa onların, kendiliklerinden mûcize gösterme güç ve yetkileri yoktur. **O hâlde, kim** Allah'a ve âhiret gününe **iman eder de** günahlardan vazgeçip durumunu **düzeltirse, işte onlar** Hesap Gününde **ne korkuya kapılacak, ne de üzülecekler!**

49. Âyetlerimizi inkâr edenlere gelince, Allah'ın emrine başkaldırıp **yoldan çıktıkları için, onlar da** can yakıcı bir **azâba uğrayacaklar.**

O hâlde, ey Peygamber!

50. Hâlâ senden mûcize göstermeni bekleyen o câhillere **de ki: “Ben size, ‘Allah'ın hazineleri benim yanımdadır** ve onları dilediğim şekilde

kullanabilirim!’ **demiyorum**; Allah’tan başka hiç kimsenin bilemeyeceği bir âlem olan **gaybı da bilemem. Size bir melek olduğumu da söylemiyorum. Ben ancak, bana Allah’ın vahyi ile Kur’an aracılığıyla bildiril en ilâhî emirlere uyarım.”**

İşte, bu zihinsel düzeye ulaşmış insanlara **de ki:** **“Hiç kör ile gören bir olur mu? İlâhî vahyin ve aklın ışığında hakîkati keşfeden aydın insan ile; cehâlet, kibir, na nkörlük ve bencillik zindanlarında bocalayan dar kafalı insan hiç aynı neticeye ulaşır, aynı karşılığı hak eder mi? Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?”**

Aklınızı kullanın ki, ilâhî çağrının muhatapları olabilesiniz:

51. Ey Müslüman! Rab’lerinin huzurunda hesaba çekilmek üzer e toplanacaklarının korkusunu yüreklerinde duyanları bu Kur’an ile uyar. Şöyle ki: Onların, Allah’tan başka ne bir dostları vardır, ne de bir şefaatchileri! Ta

ki, böylece iyi bir insan olmak için çaba göstererek her türlü fenâlıktan titizlikle **sakınsınlar!** Bu uyarı vazifesini yaparken de, güç ve servet sahibi bazı kâfirleri İslâm'a kazandıracağım diye —son derece masumane niyetlerle bile olsa— dinin temel ilkelerinden taviz verme. Sözelimi:

52. Rab'lerinin hoşnutluğunu kazanmak için, sabah akşam O'na yalvaran o fakir, fakat tertemiz mümin kulları **yanından kovma!** Kendini beğenmiş inkârcılar, bu müminleri yanından uzaklaştırmadın diye iman etmeyeceklerse, varsın iman etmesinler! Korkma, **sen onlardan dolayı sorumlu değilsin, onlar da senden dolayı sorumlu değiller!** Yani, sen onların bu tür saçma gerekçelerle inkâra saplanmalarından dolayı sorumlu tutulacak değilsin ve dediklerini yapıp fakir müminleri yanından kovacak olursan, onlar da seni azaptan kurtaracak değiller. **O hâlde, ne diye onları yanından kovup zâlimlerden olasın ki?**

53. İşte biz, kimine diğerinden daha üstün nîmetler bahşederek, **insanları bu şekilde birbirleriyle imtihân ederiz; bu yüzden dünyevî nîmetlere sahip olan kâfirler, bunlardan yoksun olan müminler hakkında, “Allah, aramızdan bula bula bunları mı lütfuna lâayık gördü?” diye sorarak alay edecekler.** Onlara cevap olarak de ki: Fakirliklerinden dolayı sizin küçümsediğiniz, fakat birer ahlâk ve erdemlilik timsali olan bu insanların ilâhî nîmetlere kavuşacağını bizzat Allah söylüyor. Öyle ya, kulları arasında **kimlerin kendisine lâayıklıy la şükrettiğini ve kimlerin de nankörlük ettiğini en iyi bilen, Allah değil mi?**

O hâlde ey dâvetçi, bu müminleri kovma, tam aksine:

54. Âyetlerimize iman edenler senin yanına geldikleri zaman onlara de ki: “Sizlere selâm olsun! Müjde; Rabb’iniz, kullarına merhamet etmeyi kendisine ilke edinmiş ve onlara dâimâ sevgi ve şefkatle

yönelmeyi, kendisi için vazgeçilmez bir görev olarak **yazmıştır: İçinizden her kim câhillik ederek bir kötülük işler, fakat hemen ardından tövbe eder de hâl ve hareketlerini düzeltirse,**şunu iyi bilsin ki, **Allah çok bağışlayıcı, pek merhametlidir!”**

55. İşte biz, bir çok hikmetlerinin yanı sıra, bir de **suçluların gittiği yol** müminlerin yolundan kesin çizgilerle ayrılıp **iyice belirginleşsin** ve hiç kimsenin öne sürebileceği bir mâzereti kalmasın **diye, ayetlerimizi böyle açıkça ortaya koyuyoruz:**

56. İşte bu netliği sağlamak üzere, hakîkati inkâr edenlere de ki: “Bakın, sizin A llah’tan başka yalvardığınız o sahte ilâhlara kulluk etmem, b a n a Allah tarafından kesinlikle yasaklanmıştır.”

De ki: “Ben, sizin bâtil arzu ve heveslerinize uyacak değilim; aksi takdirde doğru yolu bırakıp, sapıklığa düşmüş olurum.”

57. Sözlere devamlı de ki: “Bakın, ey kâfirler! Ben, Rabb’im tarafından gönderilen apaçık bir delile, Kur’an’a dayanmışım. Fakat siz onu bile bile inkâr ettiniz. Sizin alay ederek bir an önce gelmesini istediğiniz o ilâhî azâbı getirmek benim elimde değildir. Zira her konuda olduğu gibi, bunda da karar verme ve hükmetme yetkisi, yalnızca Allah’a aittir. Allah ise, en doğru, en âdilâne hükmü verir ve ancak hakîkati dile getirir. Çünkü O, hak ile bâtil arasında hüküm verenlerin en hayırlısıdır.”

58. De ki: “Şâyet sizin o çabucak gelmesini istediğiniz azâbı getirmek benim elimde olsaydı, aramızdaki mesele çoktan halledilmiş olurdu. Zira ben de nihâyet bir insanım; bana kalsaydı, sizin alay ve işkencelerinize dayanamayıp mucizeler göstermek veya sizi azâba uğratmak isterdim. Fakat siz yine de azâbı bekleyin, zira Allah, kimlerin zâlim olduğunu ve onları ne zaman, ne şekilde cezalandıracağını çok iyi bilmektedir.” Bunun da ötesinde;

59. Yaratılmışların algı ve idrâk sınırlarının ötesinde bir âlem olan **gayb'ın anahtarları O'nun elindedir; O'ndan başka hiç kimse gaybı bilemez. O, karada ve d enizde ne varsa hepsini bilmektedir. O'nun bilgisi dışında, ne dalından bir yaprak düşer, ne de toprağın derinliklerine bir tohum; evet, canlı-cansız, yaş, kuru hiçbir şey yoktur ki, varlık kanunlarının yazılı bulunduğu apaçık bir Kitapta kaydedilmiş olmasın.**

60. Sizi geceleyin uykuya daldırarak bir anlamda öldüren ve gündüz vakti yapıp ettiğiniz her şeyi bilen O'dur. Sonra da, belirlenmiş olan yaşam süresinin tamamlanması için, sizi her sabah uyandırarak yeniden diriltir.

Nihâyet bir gün, bu hayat sona erecek ve sonunda O'nun huzuruna varacaksınız, işte o zaman O, yaptığınız her şeyi size bir bir haber verecektir.

61. O, kulları üzerinde mutlak hükümlerlik sahibidir. Üzeriniz e , tüm yaptıklarınızı kayda geçiren koruyucu melekler gönderir. Nihâyet, içinizden birinin ölüm vakti gelince, elçilerimiz görevlerinde hiçbir kusur yapmaksızın onun canını alırlar.

62. Böylece, gerçek sahipleri ve yüce Efendileri olan Allah'ın huzuruna getirilirler.

Öyleyse, şunu asla aklınızdan çıkarmayın; hüküm verme ve egemenlik yetkisi yalnızca O'na aittir ve O, hesap görenlerin en hızlısıdır!

63. Ey Müslüman! Allah'ın mutlak egemenliğini tamamen veya kısmen reddeden nankörlere seslenerek de ki: “Başınıza bir belâ geldiği ve ‘Eğer Allah bizi bu felâketten kurtaracak olursa, kesinlikle O'na gerçek anlamda kulluk ederek şükredenlerden olacağız!’ diye gizli gizli O'na yalvardığınız zaman, karanın ve

d e n i z i n zifiri **karanlıklarından** ve tehlikelerinden **sizi kurtaran kimdir?”**

64. Cevabı bizzat kendin vererek **de ki: “Sizi hem bu belâdan, hem de diğer bütün sıkıntılardan kurtaran Allah’tır! Fakat siz, belâdan kurtulur kurtulmaz, birtakım sahte ilâhları, itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek veya makâm, şöhret, servet ve benzeri değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek Allah’a ortak koşuyorsunuz!”** Ve sonuçta, hem dünyayı hem de âhireti kaybediyorsunuz.

65. Ey Müslüman! Bu gâfilleri, başlarına gelecek felâketlere karşı uyararak **de ki: “Allah, üzerinizden veya ayaklarınızın altından size bir azap göndermeye, yâhut ahlâkî değerlerin çökmesi sonucunda, toplumsal birlik ve beraberliğinizi paramparça ederek sizi birbirine düşman cephelere ayırmaya ve böylece, bir kısmınızın hincını diğerlerine tattırmaya elbette kâdirdir!**

Bakın; insanların hakîkati tüm berraklığıyla **kavramaları için, ayetlerimizi nasıl** farklı açılardan ve zengin örneklerle tekrar tekrar **açıklıyoruz!** Böylece onları uyarıyoruz ki, yarın Hesap Gününde hiçbir mâzeretleri kalmasın. Fakat bütün bu uyarılara rağmen;

66. Ey Muhammed! Sana gönderilen bu kitap, **hakîkatin ta kendisi olduğu hâlde, senin halkın onu yalanladı.** Şu hâlde, onlara **de ki:** “Ben görevimi yaptım ve sizi uyardım. Artık tercih ve eylemlerinizden yalnızca kendiniz sorumlusunuz, cezasını da yine siz çekeceksiniz. Zira **ben, sizin vekiliniz değilim.”**

Azâbın henüz gelmemiş olması, sakın sizi yanıltmasın:

67. H e r ilâhî vaadin gerçekleşeceği bir zaman vardır; yakında bunu bizzat görecek ve o zaman gerçeği **anlayacaksınız.**

68. Ey Müslüman! **Âyetlerimiz hakkında** çirkin ve alaycı ifâdelerle konuşmaya **dalan**

kimselerle karşılaştığın zaman, onlar başka bir konuya geçinceye kadar, —mecbur kalmadığın sürece— onların yanında durma! Eğer şeytan yapman gerek e n i sana unutturacak olursa, bu uyarıyı hatırlar hatırlamaz, o zâlim topluluk ile birlikte oturma! Onların meclisini derhâl terk et!

69. Gerçi Allah'ın emirlerini güzelce uygulayan, günah işlemekten de titizlikle **sakınan kimseler**, bu zâlimlerle oturmaya devam etseler bile, **onların yaptıklarından hiçbir şekilde sorumlu tutulmayacaklardır fakat** onları **uyarmak** amacıyla, İslâm'ı alay konusu yaptıkları anda, derhâl meclislerini terk ederek bunu protesto etmek **gerekir ki, belki** akıllarını başlarına alırlar da, bu tür çirkin davranışlardan artık **sakınırlar!**

70. Ey Müslüman! Dünya hayatının servet, şöhret, makam, itibar gibi gelip geçici güzelliklerine, süs ve şâşaasına **aldanarak**, Kur'an'ın hükümlerini hafife alan, söz ve davranışlarıyla

onlarla alay eden, böylece, **dinlerini oyun ve eğlence hâline getirenleri**, yaptıklarıyla baş başa bırak ve bu Kur'an ile onları uyar ki, ilâhî buyruklara başkaldıran **insan, işlediği günahlar yüzünden Hesap Günü büyük bir felâkete sürüklenecektir ve o zaman, Allah'tan başka ne bir dost bulabilecektir kendine, ne de bir şefaâtçi!** Azaptan kurtulmak için yeryüzündeki her şeyi kurtuluş fidyesi olarak verse bile, bu asla ondan kabul edilmeyecektir!

İşte onlar, işledikleri günahlardan dolayı felâkete mahkûm edilen kimselerdir! Şöyle ki, Allah'ın ayetlerini inkâr etmeleri sebebiyle, onlar için boğazı yakıp parçalayan kızgın bir **içecek ve iliklere kadar işleyen can yakıcı bir azap vardır!** Şu hâlde;

71. Ey Müslüman! Onlara de ki: “Allah'tan başka, bize fayda veya zarar verme kudretine sahip olmayan o sahte ilâhlara da mı yalvaralım? Allah bizi doğru yolailetmişken, gerisin geriye cehâlet karanlıklarına

yuvarlanarak yeniden önceki kâfir hâlimize mi dönelim? Tıpkı, arkadaşları “Yanımıza gel!” diyerek kendisini doğru yola çağırdığı hâlde, şeytanların ayartmasına kapılarak çöl ortasında şaşkın şaşkın dolaşıp duran akılsız kimsenin durumuna mı düşelim?

De ki: “Allah’ın gösterdiği yol, doğru yolun ta kendisidir. Buna göre, bize emredilen şudur: “Bütün varlıkların tek Sahibi ve Efendisi olan Allah’ın hükümlerine gönülden boyun eğerek teslim olun!”

72. “Namazı dosdoğru kılın, Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda yaşayarak, fenâliğin her çeşidinden titizlikle sakının! Çünkü hepiniz, eninde sonunda O’nun huzurunda toplanacaksınız.”

73. Gökleri ve yeri belli bir hikmete göre, yani hak ile yaratan, O’dur. Kainat, anlamsız ve boşyere yaratılmış değildir. Fakat gün gelecek, şu evren de yok olacak ve sonsuz âhîret hayatı

başlayacaktır. Ne zaman mı? **O “Ol!” dediği Gün**, olmasını dilediği şey derhâl **oluverir**; **O’nun sözleri, hakîkatin ta kendisidir**. Yeniden diriliş için **Sûra üflendiği gün**, kulların tercih ve irâdeleri ellerinden alınacak ve **hükümrânlık**, tamamen ve yalnızca **O’nun olacaktır**. Bugün otorite sahibiymiş gibi görünenlerin, gerçekte ne kadar zayıf ve âciz oldukları anlaşılacak ve hâkimiyetin, yalnızca Allah’a ait olduğu apaçık ortaya çıkacaktır.

O , yaratılmışların algı, idrâk ve tecrübe sınırlarının ötesinde bir âlem olan **gayb’ı da**, duyularla kavranabilen **şehâdet âlemini de bilendir**. Evet, sonsuz **hikmet sahibi olan ve her şeyi en mükemmel şekilde bilen, yalnızca O’dur**.

Şimdi, sana ve tüm insanlara mükemmel bir örnek olacak şu kıssaya kulak verin:

74. Hani bir zamanlar İbrahim, babası Âzer’e demişti ki: “Babacığım, kendi ellerinle

yonttuğ un putlara mı tapıyorsun?
Görüyorum ki, sen ve halkın, apaçık bir sapıklık içindesiniz!”

75. İşte böylece Biz İbrahim’e, tam ve kesin bir imana ulaşabilmesi için, göklerdeki ve yerd e k i ilâhî hükümranlığı ona öğretiyorduk:

76. Halkına sürekli öğüt veren İbrahim, gecenin karanlığı üzerine çökünce, apaçık yıldız gördü ve “Bakın ey insanlar, b u mudur benim Rabb’im?” dedi. Sonra yıldız batınca, “Ben batanları sevmem, ” dedi. Böyle batıp yok olanlar ilah olamaz!

77. Başka bir zaman Ay’ı doğarken görünce, “Peki, bu benim Rabb’im olabilir mi?” dedi. Daha sonra o da batınca, “Dinleyin ey insanlar! Eğer gerçek Rabb’im olan Allah beni doğru yola iletmemiş olsaydı, kesinlikle, şu doğru yolu şaşırmış sapıklardan biri olurum!” dedi.

78. Bir sabah vakti **güneşı doğarken görünce**, “Sizin iddianıza göre, **benim Rabb'im bu** öyle mi!? Çünkü içlerinde **en büyüğü bu!**” dedi. **Fakat o da batınca**, “**Ey halkım!**” diye seslendi, “**Bakın; ben, sizin Allah'a ortak koştüğunuz her şeyden uzak olduğumu ilan ediyorum!**”

79. “**Çünkü ben**, her türlü sapık inançtan uzaklaşarak tevhide yönelen **bir hanif olarak, yüzümü gökleri ve yeri yaratan Allah'a çevirdim** ve tüm benliğimle O'na yöneldim. Haberiniz olsun; **ben**, Allah'tan başka otoriteler tanıyan **şu müşriklerden biri değilim** ve asla olmayacağım!”

80. **F a k a t İbrahim'in halkı**, tahtlarının sallanmaya başladığını gören egemen güçlerin de kışkırtmasıyla **onunla tartışmaya başladı**. Bunun üzerine **İbrahim**, tek başına hepsine meydan okuyarak **dedi ki:**

“Allah beni dosdoğru yolailetmişken, siz

hâlâ benimle tartışıyor musunuz? Şunu iyi bilin ki, ben, sizin câhilce Allah’a ortak koştüğünüz gerek putlar ve cinler, gerek yıldızlar, Ay ve Güneş; gerekse azgın yöneticiler olsun, hiç kimseden ve **hiçbir şeyden korkmuyorum! Çünkü Rabb’im** başıma kötü bir şey gelmesine **izin vermedikçe**, hiçbir varlık bana zarar veremez! Öyle ya, **Rabb’im her şeyi sınırsız bilgisiyle kuşatmıştır! Hâlâ öğüt alıp akıllanmayacak mısınız?”**

81. “Hem siz, kendilerine kulluk ve itaat edileceğine dâir Allah’ın hiçbir delil göndermediği varlıkları O’na ortak koştuktan korkmuyorsunuz da, ben sizin Allah’a ortak koştüğünüz sahte ilâhlarınızdan neden korkacakmışım? Eğer bilginiz varsa, söyleyin bakalım; iki taraftan hangisi güven içinde olmaya daha lâyıktır? Bir tek Allah’a inanan müminler mi, yoksa O’na ortak koşan müşrikler mi?”

82. “Evet, Allah’a ve âhiret gününe yürekten

inanan ve imanlarını şirk, inkâr, isyânkârlık gibi herhangi bir zulüm ile kirletmeyenler var ya, işte her türlü tehlikeden kurtulup güvene kavuşmak onların hakkıdır; doğru yolda olanlar da, yalnızca onlardır.”

83. İşte bu anlatma ve öğretme, halkına karşı hakîkati göstermesi için İbrahim’e bahşettiğimiz güçlü ve inandırıcı kesin delillerimizdir. Biz, dilediğimizi böyle yüce derecelere eriştiririz. Doğrusu Rabb’in, sonsuz hikmet ve ilim sahibidir.

84. Daha sonra İbrahim’e, oğlu İshak’ı ve torunu Yakup’u armağan ettik. Onların her birini, tıpkı bir zamanlar Nûh’u ilettiğimiz gibi doğru yola ilettik. Onun neslinden gelen Davut, Süleyman, Eyyub, Yûsuf, Mûsâ ve Hârûn’u da hidâyete ilettik. İyilik edenleri, işte böyle ödüllendiririz.

85. Ayrıca Zekeriya, Yahya, İsa ve İlyas’ı da doğru yolun öncüleri kılmıştık. Hepsi de,

dürüst ve iyiliksever kimselerdi.

86. İsmail, Elyesa, Yûnus ve Lût'u da... Her birini, yaşadıkları çağdaki bütün insanlardan üstün kılmıştık.

87. Bir de, onların atalarından, nesillerinden ve kardeşlerinden de nice Peygamberler göndermiştik. Onları tüm insanlar arasından süzüp seçmiş ve dosdoğru cennete götüren yola iletmiştik.

88. İşte bu, Allah'ın gösterdiği yoldur, kullarından dilediğini bu yola iletir. Ancak kulların da bunu dilemiş olmaları şarttır. Nitekim, o Peygamberler bile şâyet Allah'a ortak koşmuş olsalardı, bütün yaptıkları iyilikler boşa giderdi.

89. Onlar, kendilerine Kitap, hikmet ve Peygamberlik bahşettiğimiz kimselerdir. O hâlde, sen de o Peygamberlerin izinden gitmelisin. En yakınlarından başlayarak, çevrendeki insanları ve halkını imana davet etmelisin. Eğer o insanlar

gönderdiğimiz mesajı inkâr edecek olurlarsa, hiç önemli değil, Biz ayetlerimizi, onları inkâr etmeyecek sağlam bir topluluğa emânet etmişizdir. Çünkü bu din, hiçbir ırkın, cemaatin tekelinde değildir. Emâneti taşıyamayanlar, —hangi ırka veya topluma ait olursa olsun— bertaraf edilir ve yerlerine, İslâm sancağını lâîk olduğu şekilde taşıyabilecek yeni toplumlar gelir.

90. İşte bunlar, Allah'ın yol gösterdiği Peygamberlerdir; o hâlde, ey hakikat yolunun yolcusu, sen de onların izlediği yolu izle! Kur'an'ı tebliğ ettiğin insanlara de ki: “Sizden, bunun karşılığında herhangi bir ücret beklemiyorum! Çünkü bu, hiçbir dünyevî menfaat beklenmeden tüm insanlığa sunulmuş bir öğütten başka bir şey değildir.”

Ama bu elçilerin izinden gittiğini öne süren bazı Yahudiler, size karşı düşmanlıkta o denli ileri gittiler ki, Kur'an'ı reddedelim derken, bütün kitap ve elçileri inkâr ediverdiler:

91. Onlar, sözleri ve davranışlarıyla “Allah hiçbir insana vahiy nâmına bir şey göndermemiştir!” diyerek, Allah’ı yücelik ve şânına yaraşır biçimde tanıyamadıklarını, O’nun adâlet, kudret, ilim, hikmet gibi vasıflarıyla gereği gibi kavrayamadıklarını ortaya koydular. Onlara de ki: “Peki, madem Allah hiçbir şey indirmede de, Mûsâ’nın insanlara yol gösterici bir ışık olarak getirdiği ve sonradan Tevrat adını alan ilâhî kitabı kim indirdi? Gerçi siz onu da pek ciddiye almıyorsunuz, Kutsal kitabın özü ve manasıyla ilgileneyeğiniz yerde, onu gösterişli, yaldızlı kitaplar hâline getirerek suya sabuna dokunmayan bölümlerini açıklıyor, fakat bir çoğunu da işinize gelmediği için gizliyorsunuz. Hâlbuki sizin ve atalarınızın bilmediği bir çok şey, size bu kitap sayesinde öğretilmişti. Söyleyin, bunca bilgileri size öğreten kimdir?” Ve itiraf edecekleri cevabı kendin ver: “Elbette ki Tevrat’ı, İncil’i ve Kur’an’ı göndererek insanlığı eğiten, Allah’tır!” de, sonra bırak onları, içine daldıkları cehâlet bataklığında çırpınıp dursunlar!

Evet, Allah her devirde insanlığı eğitecek vahiyler göndermiştir:

92. Ve işte bu da, asıl adı Mekke olan ve içindeki Kâbe ile bütün yeryüzünün merkezi konumunda bulunan **Anakent halkını ve aşama aşama çevresinde ki diğer bütün şehirleri, toplumları, ülkeleri ve tüm insanlığı uyarmak için gönderdiğimiz; kendisinden önceki kutsal metinleri —değiştirilmiş kısımlarını düzelterek— onaylayan mübarek bir kitaptır.**

Âhiretin varlığına inananlar, doğal olarak bu Kur'an'ın hak olduğuna da inanırlar ve onlar, Rab'leriyle aralarındaki gönül bağıını sürekli canlı tutan **namaz konusunda** son derece titiz ve **dikkatli davranırlar.**

Âhirete inanmayanlara gelince:

93. Allah adına yalan sözler uyduran, ya da kendisine hiçbir vahiy indirilmediği hâlde “Bana da vahiy gönderiliyor!” iddiasında bulunan ve “Allah'ın indirdiğinin bir

benzerini ben de indirebilirim! Ben de hayatı düzenleyecek kanunlar, kurallar k oyabilir, Allah'ın yol göstericiliğine ihtiyaç duymaksızın, insanı mutluluğa ulaştıracak hayat sistemi oluşturabilirim.” **diyenden daha zâlim kim vardır?**

Keşke o zâlimleri, ölümün pençeleri arasında çırpınırlarken bir görseydin! O zaman melekler, yakalarına yapışarak diyecekler ki: “H a y d i , çıkarın bakalım canlarınızı! Allah adına gerçek dışı sözler söylediğiniz ve O’nun ayetlerine karşı kibirlenerek yüz çevirdiğiniz için, bugün küçük düşürücü bir azapla cezalandırılacaksınız!”

94. Ve o zaman Allah buyuracak: **“İşte, size dünyada iken bahsettiğim bütün nîmetleri arkanızda bıraktınız ve tıpkı sizi ilk yarattığımızda olduğu gibi, huzuruma yapayalnız geldiniz! Sizin hayatınız, ölümünüz ve âhirette “şefaate” nâil olup cennete girmenizle**

ilgili konularda Allah'ın yetki ve egemenliğine ortak olduğunu iddia ettiğiniz şefaatçilerinizi yanınızda göremiyoruz, neredeler onlar! Evet, aranızdaki tüm bağlantılar kesilmiş ve sizi kurtaracaklarını iddia ettiğiniz sahte ilâhlarınız, kaybolup gitmiştir!”

İşte bunları göz önüne getirin de, Rabb'inizi iyi tanıyın:

95. Tohumu ve çekirdeği parçalayıp içinden yemyeşil filizler çıkar an Allah'tır. Çünkü O, ölüden diriyi çıkarır, diriden de ölüyü. İ ş t e sizin Rabb'iniz Allah budur; hâl böyleyken, nasıl oluyor da, Rabb'inizin mesajından yüz çevirebiliyorsunuz?

96. Karanlıkları parçalayıp sabahı ortaya çıkaran O'dur. G eceyi bir huzur ve sükûnet kaynağı, Güneş ile Ay'ı da birer hesap ölçüsü yapmıştır. İşte bunlar, sonsuz kudret ve ilim sahibi olan Allah tarafından mükemmel bir

ölçüyle tayin ve **takdir edilmiştir.**

97. Karanın ve denizin zifiri karanlıklar ın d a yolculuk yaparken, onlar sayesinde doğru yönü bulasınız diye, yıldızları sizin için doğal bir pusula olarak yaratan O'dur.

İşte Biz, aklını kullanan bilinçli bir toplum için, ayetlerimizi açık ve net bir şekild e böyle ortaya koyuyoruz:

98. Sizi başlangıçta bir tek candan yani Âdem'den yaratan O'dur; sonra ilk yaratılıştan itibaren cennet veya cehenneme varıncaya kadar sürekli bir yolculuk hâlinde olacaksınız ve bu yolculuğunuzda, daima yerleşeceğiniz bir yer ve emânet kalacağınız bir yer vardır.

Gerçekten Biz, hakîkati idrâk edebilen bir toplum için, ayetlerimizi böyle açık ve net bir şekilde ortaya koyuyoruz.

99. Gökten sağanak sağanak su indiren

O'dur. İşte böylece Biz, yeryüzündeki bütün bitkileri bu suyla yetiştiriyor ve mevsimi geldiğinde, o bitkilerin tohumlarından yemyeşil filizler yeşertiyoruz; onlardan da, buğday başakları ve meyve salkımları hâlinde birbiri üstüne binmiş taneler; hurma ağacının, tomurcuğundan sarkan hurma salkımları; ayrıca üzüm bağları, zeytin ve nar bahçeleri yetiştiriyoruz. Tadı ve g örüntüsüyle kimileri birbirine benz e r , kimileriye bambaşka bir tat ve lezzettedir.

Çiçekler meyveye durduğu ve iyice olgunlaştıkları zaman, meyvelerine ibretle bir bakın! Doğrusu bütün bunlarda, inanmaya gönlü olan insanlar için Allah'ın varlığını, birliğini, kudret ve merhametini gösteren nice alâmetler, mûcizeler, ibre tler ve ayetler vardır.

100. Fakat bunca açık delillere rağmen bazı câhiller, melek, şeytan, İblîs gibi varlıkları yani birtakım rûhânî kuvvetleri ve **cinleri** kendilerine

kurtarıcı ve koruyucu edinin ilâhlık makâmına yücelterek **Allah’a ortak koştular. Oysa** gerek kendileri, gerek o tapındıkları varlıklar olsun, **hepsini yaratan Allah’tır.**

Bir de, “Melekler, Allah’ın kızlarıdır.” Uzeyr ve İsa, Allah’ın oğludur.” diyenlerin yaptığı gibi, câhillikleri yüzünden **Allah’a oğullar ve kızlar yakıştırdılar.** Hayır; **Allah, onların uydurduğu** bu gibi acziyet ve noksanlık ifâde eden bütün niteliklerden uzaktır, **yüceler yücesidir!**

101. Gökleri ve yeri yoktan var eden O’dur. O’nun bir eşinin olması veya bizzat kendisinin doğurması düşünölemeyeceğine göre, bir çocuğunun varlığı nasıl iddia edilebilir? Oysa Allah, her şeyin yaratıcısıdır ve O, her şeyi en mükemmel biçimde bilmektedir.

102. İşte ey insanlar, sizin kulluk etmeniz gereken biricik sahibiniz, efendiniz ve Rabb’iniz

olan Allah budur; O'ndan başka ilâh yoktur! Her şeyi yoktan var eden O'dur, o hâlde yalnızca O'na kulluk ve itaat edin! Zira O, her şeye vekildir. Kainatın idaresi O'nun elindedir, her şeyi görüp gözetten ve gerçek anlamda güvenilmeye lâîk olan, yalnızca O'dur.

103. O Allah ki, hiçbir akıl O'nu tüm hakîkatiyle kavrayamaz, hiçbir tasavvur O'nu kuşatamaz, **hiçbir göz O'nu idrâk edemez fakat O, bütün idrâkleri, bütün akılları ve bütün gözleri çepeçevre kuşatır. Zira O latiftir,** her şeye derinlemesine nüfuz eder ve **her şeyden haberdardır.**

Ey Peygamber! Şu evrensel mesajı tüm insanlığa duyurarak de ki:

104. “Dinleyin, ey insanlar! **İşte size Rabb'inizden,** hakîkati tüm berraklığıyla gösteren apaçık **deliller gelmiş bulunuyor. Şu hâlde, her kim ilâhî vahye kulak verip gerçeği görürse, bu onun kendi yararınadır, kim de**

bunca ayet ve delilleri görmezlikten gelerek hakîkate karşı **kör kalırsa, bu da yine kendi zararınadır.** Sizi zorla inandırmak, benim görevim değildir, zira **ben, sizin başınızda bekçi değilim.”**

105. İşte biz, ayetlerimizi böyle farklı açılardan ve zengin örneklerle tekrar tekrar **dile getiriyoruz ki, bilinçli bir toplum için onu güzelce açıklayalım.** Fakat ey Muhammed; inkâra şartlanmış olanlar, senin hayatını çok yakından tanıdıkları ve doğruluğundan asla şüphe duymadıkları hâlde, kibir ve inatlarından dolayı, “Senin bu muhteşem ayetleri uydurmana imkân yok, **sen** bunları, ilim ve hikmet sahibi birinden **öğrenmiş olmalısın!** Bu da olsa olsa, Yah udilik ve Hıristiyanlık hakkında bilgisi olan kölelerimizden birisidir.” **diyeceklerdir.** Oysa onlar da gâyet iyi biliyorlardı ki, böyle bir kitabı, Allah’tan başka hiçbir güç meydana getirmiş olamazdı. O hâlde:

106. S e n onların saçma arzularına değil, **Rabb’inden sana vahiy yoluya**

gönderilenlere uy! Z i r a O'ndan başka hükmüne boyun eğilecek hiçbir otorite, **hiçbir ilâh yoktur! Sen,** gerekçeleri ne olursa olsun, Allah'tan başka ilâhlara itaat eden o **müşriklerden uzak dur!** Bununla birlikte, hakîkati anlatmaktan da geri durma, fakat iman etmiyorlar diye kendini heder etme. Unutma ki:

107. Eğer Allah onların zorla imana gelmelerini **dileseydi, hiç birisi** zaten **müşrik olmazdı.** Fakat Allah, akıllarını kullanarak kendi özgür irâdeleriyle iman etmelerini istiyor. Yine de onlar, gerçeği anlama konusunda en ufak bir gayret göstermiyorlar. O hâlde, bırak ne hâlleri varsa görsünler; çünkü **Biz seni onların başına bekçi yapmadık ve sen, onların yaptıklarından sorumlu değilsin.** Senin görevin, hakîkati onlara ulaştırmaktan ibarettir. Bu arada, onlarla yer yer tartışmalara girebilir; gerekirse inançlarını eleştirebilirsiniz, fakat bunu yaparken son derece dikkatli olmalısınız:

108. Allah'tan başka varlıklara tapanlara,

O'nun yerine başkalarına yalvaranlara **sövmeyin**. Bizzat kendi şahıslarını aşağılamayın. Ayrıca; **Onların Allah'tan başka yalvardıkları** ve kutsal saydıkları putlarına, önderlerine, ilâhlarına **da sövmeyin. Böylece onlar da cahillikle taşkınlık edip Allah'a sövmesinler.** Çünkü onlar, doğruyu-yanlışı birbirinden ayırt edemeyen kimselerdir.

İşte biz her topluma, kendi yaptıklarını böyle güzel gösterdik. Allah tarafından ortaya konulan yasalar gereğince, insanlar sürekli yaptıkları kötülükleri zamanla doğal ve olağan davranışlar olarak algılamaya, hattâ bir süre sonra onları savunmaya başlarlar. O hâlde, güzel bir imana sahip olmak isteyenlerin güzel davranışlar göstermeleri gerekir. Bunun için de, şu hak îkatin çok iyi idrâk edilmiş olması şarttır: Her insan bir gün ölümü tadacaktır. **Sonra hepsi Rab'lerinin huzuruna çıkacak ve o zaman Allah, bütün yaptıklarını onlara haber verecektir.**

İşte bunu idrâk edemeyen kâfirler, Kur'an gibi

muhteşem bir mûcizeyi görmezlikten geliyorlar da, sırf bahaneler öne sürebilmek için:

109. Kendilerine Safa tepesinin altına dönüşmesi veya gökten meleklerin inmesi gibi istedikleri türden **bir mûcize gösterilmiş olsa, kesinlikle iman edeceklerine dâir olanca güçleriyle Allah’a yemin ediyorlar.** Ve bazı müminler de, belki bu inkârcılar imana gelirler ümidiyle, böyle olağanüstü hâdiselerin gerçekleşmesini arzu ediyorlar.

Onlara **de ki: “Mûcizeler, ya İnzıca Allah’ın katındadır.** Onu ne zaman, nerede, nasıl göndereceğine O karar verir. Unu tmayın ki, Allah sizi imtihan ediyor, siz Allah’ı değil!”

Ey müminler! **Şunu iyi bilin ki,** onlara **mûcize gönderilseydi bile,** haksız önyargıları, kibir ve inatları yüzünden, yine de **imana gelmeyeceklerdi.**

110. Biz de, başlangıçta Kur’an mesajını ilk duyduklarında **onu nasıl bile bil e inkâr**

ettilerse, yine kalplerini imandan çevirecek ve onları, azgınlıkları içinde bocalar bir hâlde bırakacaktık. Göklerdeki ve yerdeki sayısız mûcizeleri görmezlikten gelen bu insanlar, sizin elinizle gerçekleşecek mûcizelerle imana gelecek değillerdi. Öyle ki:

III. Şâyet dedikleri gibi **onlara melekleri gönderseydik veya ölüler** mezarlarından kalkıp **kendileriyle konuşsaydı ve hattâ** onların mûcize dediği **her şeyi bir araya getirip** senin Peygamberliğinin şahidi olarak **önlerine koymuş olsaydık bile, Allah** irâdelerini ellerinden alıp zorla Müslüman olmalarını **dilemedikçe, hiç birisi imana gelmeyecekti.** Zira onların hakîkati keşfetmek gibi bir niyetleri yoktur. Çünkü **onların çoğu,** özgür ve bilinçli bir seçimle gönüllerini hakîkate açmadıkları takdirde, böyle mûcizelerin zorlamasıyla imanın mümkün olamayacağını **bilmezler.** Fakat sizler, bu tip insanların asla iman etmeyeceğini, kıyâmete kadar onlarla mücâdelenin kaçınılmaz olduğunu bileceksiniz:

112. İşte böylece Biz, hem insanlar, hem de cinler arasından azgın kâfirleri, yani şeytanları, gelmiş geçmiş bütün Peygamberlerin ve onların izleyicilerinin can düşmanı yaptık!

Bu şeytanlar, hakîkati tersyüz ederek insanları aldatmak amacıyla, birbirlerine gerçekte zararlı olduğu hâlde, görünüşte son derece çekici ve baştan çıkarıcı olan yaldızlı sözler ve şeytânî fikirler ilham ederler.

Gerçi Rabb'in dileseydi, irâdelerini ellerinden alırdı ve bunların hiçbirini yapamazlardı. Fakat Allah, imtihân hikmeti gereğince onlara biraz mühlet veriyor. Demek ki Allah, onları zorla imana getirmeyi dilememiş ve özgür irâdeleriyle hakîkate teslim olmadıkları sürece onları imana lââyık görmemiştir! **O hâlde, ey Müslüman, onları imana getireceğim diye kendini yiyip bitirme; bırak onları, uydurdukları saçma gelenek ve hurâfeleri ile baş başa kalsınlar!** Sen, bu çağrıya kulak verecek tertemiz gönüllere ulaşıncaya dek,

bıkıp usanmadan tebliğine devam et! Peki, bu şeytanlar ne amaçla birbirlerine yaldızlı sözler ilham eder?

113. Zulüm sisteminin önderleri, böyle süslü ve aldatıcı propagandalarla her çeşit kötülüğü telkin etmeye çalışırlar **ki, âhirete inanmayanların kalpleri o yaldızlı sözlere yavaş yavaş meyletsin, böylece ondan iyice hoşlansınlar ve güç ve serveti elinde bulunduran zâlimler, halkı kandırıp kendi saflarına çekerek öteden beri yapageldikleri o çirkin işleri yapmaya devam etsinler.**

O hâlde ey Müslüman! Zâlimlerin, —bu yaldızlı propagandanın bir parçası olarak— ancak Yahudi ve Hristiyanların onaylaması şartıyla Kur'an'a inanabilecekleri iddiasına karşılık, onlara de ki:

114. “Allah size neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bildiren bu Kitabı tüm ayrıntılarıyla mükemmel şekilde açıklanmış olarak gönderdiği ve böylece hükmünü kesin bir

biçimde beyân ve tebliğ etmiş olduğu **hâlde, ben şimdi** hayatıma yön verecek ilkeleri belirlemek için **O'ndan başka bir hakem mi arayacakmışım?**

Kaldı ki, kendilerine daha önce Tevrat, Zebur ve İncil'den oluşan **Kutsal Kitabı emânet ettiğimiz kimseler de,** içlerinden birçoğu Kur'an'ın Allah kelâmı olduğunu itiraf etmekten çekinseler de, **onun Rabb'inden gelen bir hakikat olduğunu bilirler! O hâlde, sakın kuşkuya kapılanlardan olma!**

Bu kitap hakkında nasıl kuşkuya kapılabilirsin ki;

I 15. Rabb'inin sözleri, hem doğruluk hem de adâlet bakımından sözlerin en mükemmelidir. Aklını kullanan her insan, bu kitabın yalnızca doğruları dile getirdiğini, istediği hayat tarzının insanlığın kurtuluşunu sağlayacak tek çözüm yolu olduğunu ve ortaya koyduğu temel prensiplerin adâletin ta kendisi olduğunu görecektir. Ve bu kitap, insanlık var o ldukça güneş

gibi parlamaya devam edecektir! Zira **hiçbir güç, O'nun sözlerini bozup değiştiremeyecektir!** Öyle ya, **O** her şeyi **işitmekte**, her şeyi **bilmektedir**.

O hâlde, ey hakikat yolunun yolcusu! Allah yolunda tek başına kalmış olsan bile, asla yılgınlığa düşmeyecek, kararlılıkla yoluna devam edeceksin. Unutma ki:

I 16. Yeryüzünde bulunan insanların çoğu, kendilerine itaat edip gösterdikleri yolu izlediğin takdirde seni Allah'ın yolundan çevirirler! Zira onlar, vahyin ve aklın gereklerine göre değil, ancak keyif ve zanlarına göre hareket eder ve dâimâ yalan söylerler!

I 17. Ama Allah, kimlerin kendi yolundan saptığını, kimlerin de doğru yolda olduğunu çok iyi bilmektedir. Ve bunun ölçülerini Kur'an'da açıkça ortaya koymuştur. Dolayısıyla doğruyu-yanlış, helâli-haramı, güzeli-çirkini Allah'ın kitabına göre belirlemeli ve

hayatınızı, ilâhî hükümler doğrultusunda şekillendirmelisiniz:

118. O hâlde, Allah'ın ayetlerine gerçekten inanıyorsanız, size helâl kılınan güzel nîmetlerden kendinizi mahrum etmeyin de, O'nun adı anılarak boğazlanan hayvanların etlerinden yiyeğin ve bunların helâl oluşundan asla kuşku duymayın!

119. Allah, yenilmesini haram kıldığı her şeyi ve mecburen yemek zorunda kalacağınız durumları size ayrıntılarıyla açıklamışken, O'nun adı anılarak boğazlanmış olan hayvanların etinden niçin yemeyeceksiniz ki? Doğrusu insanların çoğu, hiçbir doğru bilgiye dayanmaksızın, sırf keyiflerine uyarak câhil insanları kendi çıkarları doğrultusunda saptırmaktadır. Fakat Allah, Kur'an'ın ortaya koyduğu hak ve adâlet sınırlarını kimlerin çiğnediğini çok iyi bilmektedir ve cezalarını da verecektir. Öyleyse;

120. Günahın açığından da gizlisinden de uzak durun! Zira günah işleyenler, bir gün mutlaka yaptıklarının cezasını çecekler!

121. Ayrıca, kesilirken veya avlanılırken üzerinde Allah'ın adı kasten anılmayan hayvanların etlerinden sakın yemeyin! Zira bu davranış, Allah'ın emrine açıkça karşı gelmektir.

Şunu da iyi bilin ki, tıpkı şeytanlar gibi İslâm mesajının karşısına dikilen Yahudi, Hristiyan ve müşrik toplumların din ve siyaset önderleri, sizinle daha etkin biçimde mücâdele edebilsinler diye kendi müttefik ve dostlarına yeni taktik ve stratejiler öğreterek şeytanca fikirler ilham edeceklerdir. Dikkat edin; **eğer** verdikleri hükmü benimseyerek **onlara** gönülden **itaat edecek olursanız, kesinlikle siz de** Allah'tan başka varlıkların otoritesine boyun eğen birer **müşrik** konumunda **olursunuz!** Ve sonuçta, Allah'ın gazâbına uğrar, perişan bir duruma düşersiniz.

Nitekim şu misal, bakın bu durumu ne güzel anlatıyor:

122. İnanç bakımından ölü iken, kendisine hayat bahşettiğimiz ve halkın içinde rahatça gezip dolaşmasını sağlayacak bir ışıkla yolunu aydınlattığımız bir mümin, zifiri karanlıklara gömülen ve oradan asla çıkış yolu bulamayan bir inkârcı ile bir olur mu?

İşte, hakîkati görmek istemeyen bu kâfirlerin çirkin davranışları, ilâhî yasalar gereğince kendilerine böyle güzel ve çekici gösterilmiştir.

Ve bu kanunlar, yalnızca Me kke'de ve Arabistan'da yaşayanlara özgü de değildir:

123. İşte böylece Biz, her ülkede büyüklük taslayan varlıklı, küstah ve şımarık insanları, oranın en kötü ve en suçlu kişileri yaparız; çünkü kanını emdikleri mazlum halk tarafından alaşağı edilmemek için, orada hile ve entrikalar çevirip dururlar. Kendini beğenmiş kibirli

yöneticiler, yaptıkları her işin doğru olduğunu zanneder, öğüt ve uyarılara kulak ve rmezler. Bu yüzden de, sürekli fesat çıkarır, entrikalar çevirip dururlar. **Oysa** bu yaptıkları hile ve entrikalarla **ancak kendilerini tuzağa düşürmüş olurlar, fakat bunun farkında değiller.** Zira yaptıkları her kötülük, yarın Diriliş Gününde cehennem azabı olarak karşılarına çıkacaktır. Üstelik, ha lka ve ülkeye verilen zarar, herke sten önce oranın yönetici ve zenginlerine verilmiş zarar demektir.

Bakın bu kibirli insanlar, Allah'ın k itabı karşısında nasıl bir tavır sergiliyorlar:

124. Onlara Kur'an'dan bir ayet tebliğ edilse, sözleri ve davranışlarıyla derler ki: “Allah'ın elçilerine verilen vahiy, Peygamberlik ve mûcize gibi ilâhî nîmetlerin aynısı bize de verilmedikçe, asla iman etmeyeceğiz! Öyle ya, bizim Muhammed'den ne eksiğimiz var? Bu dünyada güç, servet ve şöhret sahibi olan bizler, Peygamberliğe ondan daha lâyük değil miyiz?” Oysa Allah, elçilik görevini kime emânet

edeceğini gâyet iyi biliyor. Ve buna itiraz edenlere ne yapacağını da:

Böyle suç işlemeyi alışkanlık hâline getirenler, kibir ve küstahlıklarına denk bir ceza olarak, Hesap Günü **Allah'ın huzurunda aşağılık bir duruma düşecekler ve kurdukları hile ve entrikalar yüzünden şiddetli bir azâba mahkûm edilecekler!**

O hâlde, zulüm ve haksızlıklardan uzak durarak Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya, O'nun sevdiği insanlar olmaya çalışın, zira;

İ25. Allah kimi doğru yola iletmek isterse, onun gönlünü İslâm'a açar; kimi de saptırmak isterse, onun da kalbini daraltır; âdetâ göklere tırmanıyormuş gibi, sıkıştırdıkça sıkıştırır.

İşte Allah, imandan yüz çevirenlerin başına böyle sıkıntılar yağdırır. Yaratıcıyı ve evreni, insanı ve insanın yaratılışındaki amacı kavrayamayan ve bu hayatın sonunda onu nasıl bir

âkıbetin beklediğini bilmeyen bir toplumda, ahlâkî değerler yavaş yavaş kaybolur. Bunun sonucunda, zulüm ve haksızlık, ruhsal bunalımlar, psikolojik hastalıklar yaygınlaşır. Bütün bu sıkıntıların çaresi ise, Allah'ın gönderdiği bu Kitabın ışığında hakîkatini anlamak ve ona teslim olmaktır.

126. İşte ey insan, Rabb'inin dosdoğru yolu budur. Doğrusu Biz, ibret ve öğüt alabilen insanlara doğru yolu gösterecek birer alâmet olan bu ayetleri, herkesin rahatlıkla anlayacağı zengin örneklerle ve en ince ayrıntılarıyla açıkladık! İşte, bu yolda yürüyenlerin mükâfâtı:

127. Rab'lerinin katındaki güzellik ve esenlik yurdu olan cennet onlarındır! Ve hepsinden de önemlisi; Allah, yaptıkları doğru ve yararlı işler sayesinde, onların en yakın dostu ve yardımcısı olacaktır! İşte o Mahşer Günü:

128. Allah, insanların tümünü huzurunda hesaba çekmek üzere topladığında, cin şeytanlarına seslenecek:

“Ey cinler topluluğu, siz insanların çoğunu yoldan çıkardınız!” Bu cinlerin, insanlar arasındaki yordakçıları suçlarını itiraf ederek, **“Ey Rabb’imiz!”** diyecekler, **“Bizler, şeytanlarla karşılıklı yardımlaşarak birbirimizden faydalandık. Böylece, zulüm ve haksızlıklarla dolu bir hayat sürdük ve sonunda, bizim için belirlediğin yaşam süremizin sonuna geldik. Fakat şimdi, ne büyük bir suç işlediğimizi anlıyoruz!”**

Bunun üzerine **Allah**, **“Son pişmanlık size fayda vermeyecek! Bu yüzden varacağınız yer, cehennem olacaktır. Allah kurtuluşunuzu dilemedikçe, sonsuza dek orada kalacaksınız!”** diyerek en âdil hükmü verecektir. Hiç kuşkusuz **Rabb’in, sonsuz ilim ve hikmet sahibidir.**

129. İşte biz, kötülükte birbirleriyle yardımlaşarak suç ortaklığı yapan zâlimleri, kazandıkları günahlar yüzünden böyle birbirlerinin dostları ve yordakçıları

durumuna düşürürüz!

O gün Allah, zâlimlere soracak:

130. “Ey cinler ve insanlar topluluğu! İçinizden, size ayetlerimi okuyan ve böyle dehşet verici bir günle karşılaşacağınızı haber vererek sizi uyaran elçiler gelmedi mi?” Onlar cevaben, “Evet, geldiler ya Rab, fakat biz onları dinlemedik! **Haksız olduğumuza, bizzat kendimiz şahidiz!”** diyecekler. Onlar zaten dünyada iken de kâfir olduklarını vicdanlarında hissediyor, fakat bilerek inkârı tercih ediyorlardı. Zira **bu dünya hayatı** nın geçici zevk ve nîmetleri, gözlerini kör ederek **onları aldatmıştı.** Fakat sonunda, **kâfir olduklarını kendi ağızlarıyla itiraf ettiler.** Demek ki Allah, insanlara elçiler aracılığıyla hakîkati bildirmediğçe onları sorumlu tutmayacaktır.

131. Çünkü Rabb’in, halkı ilâhî uyarılardan habersiz olan hiçbir ülkeyi, onlara doğru yolu gösteren uyarıcılar göndermeden, haksız yere

helâk edecek değildir. Ceza veya mükâfât, ancak âdil bir imtihândan sonra verilir. Bunun sonucunda da;

132. Her insanın, bilinçli olarak yaptığı işlere göre kulluk mertebeleri içinde farklı bir derecesi vardır. Unutma ki Rabb'in, onların yaptığı hiçbir şeyden habersiz değildir.

O hâlde, ey insan, en yüksek dereceyi kazanmak için Rabb'ine kulluk et! Unutma ki:

133. Rabb'in, sınırsız zenginlik sahibidir. Hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç değildir. Çok şefkatli, çok merhametlidir. Sizi başkalarının soyundan meydana getirdiği gibi, dilerse sizi de yok eder ve dilediği bir başka toplumu sizin yerinize getirir.

134. Hiç şüpheniz olmasın ki, size vaad edilen o Kıyâmet Günü kesinlikle gelecektir ve hiç biriniz buna engel olamayacaksınız!

135. O hâlde, ey şanlı Elçi! Allah'a başkaldırma

cüretini gösteren bu inkârcılara meydan okuyarak **de ki: “Ey halkım, Allah’ın nurunu söndürmek için, haydi elinizden geleni yapın; ben de sizin zulmünüze karşı elimden geleni yapacağım! Bekleyin, kimlerin mutlu sona ulaştığını yakında göreceksiniz! Gerçekten zâlimler, asla kurtuluşa eremezler!**

Hele şu zâlimler, nasıl kurtuluşa erebilirler ki;

136. Allah’ın yarattığı tarım ürünlerinden ve evcil hayvanlardan bir kısmını putlarının, bir kısmını da Allah’ın payı olarak ayırırlar ve kendi bâtil iddialarına dayanarak, “Bunlar Allah’ın, bunlar da O’nun yetki ve tasarrufuna ortak olan diğer ilâhlarımızın payıdır!” derler. Üstelik, ilâhları ve bu ilâhların bakıcıları —yani kendileri— için ayırdıkları, Allah’ın payına —ki fakir fukaraya harcanmak üzere ayrılmıştır— asla karışmaz; kazara karışsa da “Allah’ın buna ihtiyacı yoktur!” diyerek hemen alıp yerine koyarlar, fakat Allah için ayırdıkları, ilâhlarının payına kolayca karışır. Bunu da

ilâhlarının nasibi sayıp onların payına katarlar. Ayrıca Allah, putlar için ayrılanları kabul etmediği gibi böyle bir taksim ile güya ortakları yanında Allah'a ayrılan payı da asla kabul etmez. **Ne kötü hüküm veriyorlar!**

137. Ve yine otoritesine boyun eğerek Allah'a ortak koştukları **ilâhları**, akıllarını hakkı bulup teslim olmada kullanmayan bu **müşriklerin çoğuna**, fakirlik korkusu, nüfus plânlaması, namus temizleme gibi ahmakça bahanelerle, **kendi çocuklarını öldürmeyi bile güzel** bir davranış gibi **gösterir ki, böylece hem onları** toplumsal belâlara uğratarak **mahvetsinler, hem de Hz. İbrahim'den miras aldıkları inançlarını karıştırıp iyice bozsunlar.**

Gerçi Allah dileseydi, onların irâdelerini ellerinden alırdı da, **bunların hiçbirini yapamazlardı.** Fakat Allah, onları zorla doğru yola iletmeyi dilememiştir. Dolay ısıyla, kendi özgür irâdeleriyle hakîkati benimsemedikleri sürece, onlara imanı lâıyk görmemiştir. **○ hâlde**, iman

edecekler diye kendini yıpratma; **onları, uydurdukları** saçma gelenekler, bâtil inançlar, bidatler, hurafeler **ile baş başa bırak**, ne hâlleri varsa görsünler!

138. Bir de, kendi bâtil iddialarına dayanarak, “Şu hayvanlar ve tarım ürünleri kutsaldır; bizim izin verdiklerimiz dışında hiç kimse onlardan yiyemez!” diyorlar.

“Ayrıca, putlara adanan şu hayvanların sırtına binilmesi ve yük vurulması da yasaklanmıştır!” diyorlar. Bir kısım hayvanlar da var ki, onları kurban ederken üzerinde Allah’ın adını anmıyorlar. Hem de bütün bunları, **Allah böyle emretmiştir** diye O’nun adına yalanlar uydurarak yapıyorlar. Allah, uydurdukları bu yalanların cezasını kesinlikle verecektir!

139. Yine onlar, “Şu hayvanların karnındaki yavruları, şâyet canlı doğarsa yalnızca erkeklerimiz için helâldir,

kadınlarımıza ise yasaklanmıştır. Fakat ölü doğacak olursa, o zaman erkek-kadın herkes onda eşittir, ondan yiyebilir.” diyorlar. Allah, uydurdukları bu yakıştırmaların cezasını elbette verecektir! Kuşkusuz Allah, sonsuz ilim ve hikmet sahibidir.

140. Bilgisizlik ve ahmaklıkları yüzünden kendi çocuklarını öldüren ve “Rabb’imiz bize böyle emretti!” diyerek Allah adına yalanlar uydurup O’nun bağışladığı nîmetlerden insanlığı mahrum bırakanlar, kelimenin tam anlamıyla ziyana uğramışlardır! Bunlar, öyle bir sapıklığa düştüler ki, bir daha doğru yolu bulamadılar! Hâlbuki insanın çevresinde, kendisini doğru yola çağıran o kadar mûcizeler, ibret verici güzellikler var ki:

141. Asmalı ve asmasız üzüm bağlarını, tatları ve meyveleri birbirinden farklı hurmaları, ekinleri, zeytinleri ve narları – hem birbirine benzer, hem de bambaşka renk, koku ve lezzette— yaratan O’dur.

Meyve verdikleri zaman meyvelerinden yiyin fakat ürünlerinin toplanacağı hasat günü fakirlerin hakkını da verin; sakın meşrû olmayan yerlere harcama yaparak veya yoksulun hakkını çiğneyerek yâhut ihtiyaçtan fazlasını harcayarak ya da aşırı lükse kaçarak, bu nîmetleri israf etmeyin! Çünkü Allah, israf edenleri sevmez!

142. Evcil hayvanlardan da, kimini yük taşımak, kiminin de etinden, sütünden, derisinden, yününden... faydalanmak üzere yaratıp emrinize âmâde kılan, O'dur. O hâlde, Allah'ın size bahşettiği nîmetlerden yiyin için, fakat sakın harama yönelerek yahut Allah'ın helâl kıldığı bu tertemiz nîmetleri yasaklayarak (7. A'râf: 31) şeytanın izinden gitmeyin; zira o, sizin apaçık düşmanınızdır!

Bakın, şeytanın izinden gidenler, Allah'ın tertemiz nîmetlerini saçma sapan gerekçelerle yasaklayarak insanlığı bu güzelliklerden nasıl mahrum bırakıyorlar:

143. Putperest Araplar, eti yenen b azı evcil hayvanları putlarına adayıp kutsal ilan ediyorlardı ki, bunlar deve, sığır, koyun ve keçi olmak üzere dört çeşit, dişileriyle birlikte toplam **sekiz çift hayvandan** ibaretti: **Koyun cinsinden bir çift, keçi cinsinden bir çift...** Geri kalan diğer iki çift, bir sonraki ayette belirtilecektir. Müşrikler, bunların bazen erkeğini, bazen dişisini, bazen de yavrularını —hiçbir makul gerekçeye dayanmadan— haram sayıyor, üstelik bunun Allah'ın bir emri olduğunu iddia ediyorlardı (5. *Mâide: 103*).

E y Peygamber! Allah'ın tertemiz nîmetlerini insanlara yasaklayan bu ve benzeri zâlimlere **de ki:** “Söyleyin ey müşrikler; Allah bu hayvanların **erkeklerini mi haram kıldı, dişilerini mi; yoksa dişilerin rahimlerinde olan yavruları mı?** Sizce bunların haram kılınma gerekçesi nedir? Erkek olmaları mı, dişi olmaları mı, yoksa yavru olmaları mı? Eğer öyle olsaydı, bütün erkek, dişi ve yavru hayvanların haram olması gerekmez miydi? Fakat siz, bazen bunların erkeğini, bazen dişisini,

bazen de yavrusunu haram kılarak çelişkiye düşüyorsunuz. **Eğer iddianızda gerçekten samîmî iseniz**, bunların haram veya zararlı olduğunu ispatlayacak ilâhî kaynaklı bir **bilgiye dayanarak bana cevap verin bakalım!**

144. Yine erkeği ve dişiyle deve cinsinden bir çift, sığır cinsinden bir çift hayvanı bazen helâl, bazen haram sayıyorlar.

Yukarıdaki soruyu aynen tekrarlayarak **de ki:** “Allah, bu hayvanların **erkeklerini mi haram kıldı, dişilerini mi; yoksa dişilerin rahimlerinde olan yavruları mı? Yoksa siz, bunları size emrederken Allah’ın yanında mıydınız?** Bu soruların hiç birisine olumlu cevap veremeyeceğinize göre, geriye tek seçenek kalıyor: Açıkça zâlimlik ve nankörlük ediyorsunuz! O hâlde, **hiçbir doğru bilgiye dayanmaksızın, sırf insanları saptırmak için Allah’a karşı yalan uydurandan daha zâlim kim olabilir? İyi bilin ki Allah, zâlim bir toplumu asla doğru yola iletmez!** Peki, gerçekten hangi tür

yiyecekler haramdır?

145. Ey Peygamber! Yiyeceklerdeki helâl-haram sınırını belirlemek üzere **de ki: “Bana vahyedilen Kur’an ayetleri ve diğer ilâhî direktifler arasında;** boğazlanmadan ölmüş olan **leş,** akan, **akıtılmış kan,** domuzun eti yağı, kemiği vb. herşeyi **—ki o pistir— ve Allah’tan başkasının adına kesilmiş olan hayvanlar dışında,** haram dediklerinizden **yemek isteyen bir kimseye haram kılınmış bir şey göremiyorum.**

Fakat her kim yiyecek başka bir şey bulamama veya başkasının zorlaması gibi sebeplerle bunlardan **yemeye mecbur kalırsa,** insan hayatını tehlikeye düşürecek biçimde başkalarının hakkına **saldırmamak ve yemek zorunda kaldığı ölçüyü aşmamak şartıyla,** ona da günah yoktur. Çünkü **Rabb’in, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Bunların dışında haramlar bulunduğunu öne

sürenlere inanmayın. Gerçi;

146. Yahudilere, vaktiyle bütün tırnaklı hayvanları haram kılmıştık. Bir de, inek ve koyunların içyağlarını —sırt ve bağırsaklarına yapışmış yâhut kemiğe karışmış yağlar hariç— onlara yasaklamıştık.

Fakat **bu**, bütün zamanları ve mekânları kapsayan evrensel bir yasak değildi. Bilakis, **azgınlıkları yüzünden onlara verdiğimiz bir cezadan ibaretti. Elbette Biz, doğruyu söylüyoruz!**

147. Eğer “Öyle şey mi olur? O merhametli Allah, hiç insanları böyle cezalandırır mı?” diyerek senin yalan söylediğini iddia edecek olurlarsa, de ki:

“Evet, Rabb’inizin merhameti sonsuzdur fakat suç işleyenlere vereceğini vaad ettiği cezanın kaldırılması da söz konusu değildir! O hâlde, Allah’ın merhametine güvenip de, zulüm

işlemeye kalkmayın!”

Bunun, ezelden belirlenmiş ilâhî bir yazgı olduğunu öne sürerek sorumluluktan kurtulmaya çalışanlara gelince:

148. Allah’a inanmakla birlikte, birtakım sahte ilâhları, itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek veya makâm, şöhret, servet, ve benzeri değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek Allah’a **ortak koşanlar**, günahlarını mâzur göstermek için **diyecekler ki: “Eğer Allah dileseydi irâdemizi elimizden alırdı da, ne biz ortak koşabilirdik, ne de atalarımız ve ne de herhangi bir şeyi haram kılabilirdik!** Madem ki bunları yapıyoruz, öyleyse Allah buna izin vermiştir.” Buraya kadar söyledikleri doğru. Fakat buradan yola çıkarak vardıkları sonuç yanlış: “O hâlde yaptıklarımız O’nun rızasına uygundur ve hiçbir sakıncası yoktur. Öyle ya, Allah bizzat kendisinin izin verdiği şeyi niçin yasaklasın?”

Onlardan öncekiler de böyle saçma

gerekçelerle hakîkati **yalanlamaya kalkmış, fakat sonunda azâbımızı tatmışlardı!**

Ey Müslüman! Onlara **de ki**: “**Elinizde**, bu yaptıklarınızı Allah’ın emrettiğine dâir **önümüze koyabileceğiniz herhangi bir delil, bir bilgi var mı?** Hayır! **Siz** ne bu Kur’an’ın ve ne de daha önceki vahiylerin yolunda değil, **ancak** keyif ve **zanlarınızın peşinden gidiyor ve sadece yalan söylüyorsunuz!** Evet, gerçekten de Allah, imtihân hikmeti uyarınca size akıl ve irâde vermiş ve yaptığınız kötülüklere derhâl müdâhale etmeyerek bunları yapmanıza izin vermiştir. Fakat Allah’ın bir şeye izin vermesi, ondan razı olduğu anlamına gelmez. O’nun razı olduğu şeyleri öğrenmek için “neleri emrettiğine” ve “neleri yasakladığına” bakmanız gerekir.”

I49. Sözlerine devamla **de ki**: “**En** üstün ve en **mükemmel bilgi ve delil, Allah’ın** katından gelen bu Kur’an’dır. Ve Kur’an diyor ki; **Allah dileseydi, elbette** irâdenizi elinizden alır ve **hepinizi doğru yola** iletirdi. Fakat O, özgür

irâdenizle doğruyu seçip iman etmenizi dilemiştir. Aksi hâlde, insanı insan yapan ve meleklerden üstün kılan en büyük meziyeti ortadan kalkar, onun ahlâk ve erdemliliğinin hiçbir anlam ve değeri olmazdı.

150. Ey Müslüman! O tertemiz nîmetleri kendilerine haram kılan kâfirlere de ki: “Allah’ın bunları haram kıldığına şهادet edecek şâhitlerinizi çağırın!”

Eğer yalan yere şâhitlik ederlerse, sakın onların bu sahte tanıklığını onaylama! Âyetlerimizi yalanlayanların, dolayısıyla âhiretin varlığını inkâr edenlerin ve bunun kaçınılmaz sonucu olarak, birtakım önemli şahsiyetleri veya esrarengiz güçleri Rab’lerine denk tutanların arzu ve heveslerine sakın uyma! Tam tersine, sen onları hakîkate çağır:

151. Onlara de ki: “Gelin, Rabb’inizin asıl neleri haram kıldığını size Kur’an’dan okuyayım:”

Hiç kimseyi ve **hiçbir şeyi** ilâhlık makâmına yüceltip de **O'na ortak koşmayın; anne. babaya iyilik** yapın ve onlara karşı son derece saygılı, edepli ve şefkatli davranın!

Fakirlikten dolayı, çocuklarınızı —onlara bakamayız yetemeyiz endişesiyle— öldürmeyin! Unutmayın ki, sizi de, onları da besleyen Biziz! O hâlde, tarih boyunca şeytanın istediği gibi yaparak çocuklarınıza kıymayın!

İster açık ister gizli olsun, fuhşun ve ahlâksızlığın her çeşidinden uzak durun!

Haklı bir gerekçeye dayanamaksınız, Allah'ın dokunulmaz kıldığı bir cana kıymayın!

İşte Allah, aklınızı kullanasınız ve gerçek haramlardan kaçınabilesiniz diye, size bunları emrediyor!

152. Ergenlik çağlarına ulaşınca dek, himâyeniz altında bulunan yetimlerin mal

varlığına —o n u **en âdilane** ve **en güzel biçimde** değerlendirmek amacıyla **olmadıkça—yaklaşmayın!** Size emânet edilmiş olan bu malları, onlar ergenlik çağına ulaşıncaya dek, yatırıma dönüştürerek onlar adına değerlendirebilirsiniz. Fakat gerekli yaş ve olgunluğa ulaştıklarında, mallarını onlara geri vermelisiniz.

Ölçü ve tartıyı en âdil biçimde tutun ve hayatınızın her alanında, doğruluk ve adâleti temel ilke edinin! Fakat ortam ve şartların zorlamasıyla farkında olmadan günaha gireriz endişesiyle, evhamlara kapılıp ticâretten uzak da durmayın. Unutmayın ki, **Biz hiç kimseye taşıyabileceğinden daha ağır bir sorumluluk yüklemeyiz.**

Hüküm vermek, şâhitlik etmek veya herhangi bir konuda görüş belirtmek üzere **konusacağınız zaman, yakınlarınızın** menfaatleri aleyhine **bile olsa, asla adâletten ayrılmayın!**

Bir de, Allah’a ve Allah’ın adıyla insanlara

verdiğiniz sözü mutlaka yerine getirin!

Bakın, düşünüp öğüt alasınız ve gereğini yerine getiresiniz diye, Allah size bunları emrediyor!

153. İşte ey insanlar, Benim sizlere emir ve tavsiye ettiğim dosdoğru yolum budur! Öyleyse bu yolu izleyin, insanlığı felâketlere sürükleyecek bâtil yollara yönelmeyin; aksi hâlde bunlar, sizi paramparça edip Allah'ın yolundan ayırırlar!

B a k ı n , kötülüğün her çeşidinden **korunabilesiniz** ve gerçek mutluluğa ulaşabilesiniz **diye, Allah size bunları emrediyor!”**

Biz bu emirleri, bir zamanlar İsrail Oğulları'na da bildirmiştik.

154. Sonra da, güzel davranışlar göstererek **iyilik yapan** kullarımıza lütuf ve nîmetlerimizi **tamamlamak v e dünya ve âhirette kurtuluşa**

ulaşmak için ihtiyaç duydukları **her şeyi açıklamak üzere**, tam bir **hidâyet ve rahmet kaynağı olan Kitab Tevratı Mûsâ'ya bağışladık ki, böylece** müminler, hesap vermek üzere **Rab'lerinin huzuruna çıkacaklarına** şeksiz şüphesiz **inansınlar** ve bu iman sayesinde, vahyin egemen olduğı âdalet ve huzur dolu bir dünya düzeni kursunlar. İşte bunun için, kutsal kitaplar zincirinin son halkası olarak:

155. Ve işte bu Kur'an da, tüm insanlığa göndermiş olduğumuz feyiz ve **bereket kaynağı bir kitaptır; o hâlde onu** adım adım izleyin ve emirlerine karşı gelmekten **sakının ki, merhamete lâıyk olabilesiniz.**

156. Biz bu kitabı indirdik **ki**, Mahşer Günü hesaba çekilirken **“İlâhî kitap, yalnızca bizden önceki iki toplum** olan Yahudi ve Hristiyanlar **a gönderilmişti; o da zamanla değıştirilip özünden saptırılmıştı. Dolayısıyla, biz onların öğretilerinden habersizdik.** Bu yüzden doğru yolu bulmamıza imkân yoktu!” **demeyesiniz.**

157. Yahut, “Şâyet bize de böyle bir kitap gönderilmiş olsaydı, doğru yolu onlardan daha iyi izlerdik!” demeyesiniz.

İşte böyle bir itiraza meydan vermemek üzere, size Rabb’inizden apaçık bir delil, doğru yolu gösteren bir kılavuz ve bir rahmet kaynağı olan, en son ve en mükemmel kitap, yani Kur’an gelmiş bulunmaktadır!

Bu durumda, Allah’ın ayetlerini yalanlayan ve onlardan yüz çevirenden daha zâlim kim olabilir? Âyetlerimizden yüz çevirenleri, bu davranışlarından dolayı en kötü azapla cezalandıracağız!

158. Hakikati tüm berraklığıyla gösteren bunca deliller, mûcizeler ortada dururken bu inkârcılar, tövbe edip Kur’an’a yönelmek için daha ne bekliyorlar? Gökten azap meleklerinin inmesini mi? Ya da Rabb’inin karşılına gelip gözlerine görünmesini mi? Yâhut ölüm, kıyamet, Azrail gibi Rabb’inin a z a p alâmetlerinden

birinin gelmesini mi? Fakat şunu bilin ki, Rabb'inin herhangi bir alâmeti görüldüğü gün, zamanında iman etmemiş veya iman ettiği hâlde, inancı doğrultusunda yaşamadığı için imanında hayır kazanamamış olan hiç kimseye, o günkü imanı fayda vermeyecektir. Bunun için,

De ki: “Ya şimdiden iman edin, ya da başınıza gelecekleri bekleyin; doğrusu, biz de beklemekteyiz!”

159. İnançlarını özünden saptırarak tanınmaz hâle getiren ve bütün elçilerin ortak çağrısı olan hak dini **paramparça edip** birbirine düşman **gruplara ayrılanlara gelince, senin onlarla hiçbir ilişkin yoktur.** Ne onları izlemekle yükümlüsün, ne de yaptıklarından sorumlusun! **Onların işi, ancak Allah'a kalmıştır; zamanı gelince yaptıkları her şeyi onlara bildirecek ve cezalarını verecektir.**

İşte o gün:

160. Her kim Rabb'inin huzuruna bir iyilik ile gelmişse, kendisine bunun karşılığı olarak en az on katı verilecektir; kim de bir kötülük ile gelmişse, sadece kötülüğüne denk bir ceza görecektir ve onlara zerre kadar haksızlık yapılmayacaktır.

O hâlde, ey Müslüman!

161. Dinlerini paramparça eden bu zâlimlere de ki: "İşte Rabb'im, beni do sdoğru bir yola, sizin zamanla terk etmiş olduğunuz o mükemmel dine iletti; yani tüm sapık yollardan uzaklaşıp tek Allah inancına yönelen İbrahim'in ve diğer bütün Peygamberlerin ortak mesajı olan gerçek inanç sistemine! Çünkü Yahudi ve H ıristiyanların birtakım Peygamberleri, azizleri ve hahamları yüceltip ilâhlaştırmasına karşılık, İbrahim hiçbir zaman Allah'a ortak koşmamış ve Allah'ın hiçbir kitabını veya elçisini yalanlamamıştı."

162. Ey Müslüman! Bu mükemmel tevhid

inancının pratik hayata nasıl yansıtılacağını öğretmek üzere, onlara **de ki: “Benim duâ ve yakarışlarım, namaz, zekat, oruç, hac ve kurban başta olmak üzere bütün ibâdetlerim, kısacası hayatım ve ölümüm, yalnızca âlemlerin yegâne sahibi, efendisi ve Rabb’i olan Allah içindir!”** Sadece O’nun rızasını kazanmak için ve yalnızca O’na yönelerek duâ ve ibâdet ederim; ancak O’nun egemenlik ve otoritesine boyun eğerek yaşarım ve ancak O’nun uğrunda canımı veririm! Zira:

163. “O’nun birtakım tanrısal güçler bahşederek seçkin kıldığı, yetki ve otoritesi nde pay sahibi yaptığı herhangi bir yardımcısı veya ortağı yoktur!

İşte, bana emredilen budur. Bu yüzden **ben,** yeryüzünde bir tek mümin kalmamış bile olsa, asla ümitsizliğe, yılgınlığa kapılmayacak, gerekirse tek başıma mücâdeleye devam edeceğim; tüm kalbimle, tüm benliğimle Rabb’imin buyruklarına boyun eğerek ve sözlerimle, davranışlarımla,

hayatımla, ölümümle müminlere örneklik ve öncülük ederek, dâimâ **Müslümanların ilki** ve öncüsü **olacağım!**”

Ey Müslüman! Buna rağmen inkârcılar, “Gelin bizim hayat tarzımıza uyun, günahı da bizim boynumuza olsun!” diyerek (29. Ankebut: 12) seni hak dinden çevirmeye kalkışırlarsa;

164. Onlara de ki: “Kainattaki **her şeyin** sahibi, efendisi ve **Rabb’i Allah iken, ben O’ndan başka Rab mi arayacakmışım?** Tüm varlıklar yüce yaratıcının kanunlarına kayıtsız şartsız boyun eğerken, şu evrenin en üstün yaratığı olan ben, sonsuz merhamet ve şefkatiyle beni yoktan var eden ve yaratılmışlar içinde en şerefli makâma yücelten Rabb’ime karşı nasıl olur da nankörlük eder, emirlerine baş kaldırırim?

Kaldı ki, **herkes ancak kendi kazandıklarından sorumludur; çünkü hiçbir günahkâr, bir başkasının günahını kendi üzerine alamayacaktır.** Günaha teşvik eden,

bunun cezasını elbette çekecektir. Fakat bu, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın onun sözüne uyup günah işleyen kişiyi kurtaramayacaktır.

Ey insanlar! **Hepiniz** dönüp dolaşıp, **sonunda Rabb'inizin huzuruna geleceksiniz; işte o zaman Allah, hakkında anlaşmazlığa düştüğünüz her şeyi size bildirecektir.** Öyleyse, inanç ve davranışlarınızı bu hakîkate göre belirleyin ve yaratılış gayenize uygun bir hayat sürün.

İ 65. Unutmayın; **Allah sizi,** önceki ümmetlerin ardından **yeryüzü n d e** ilâhî adâleti gerçekleştirmekle görevli yönetici ve **halîfeler yapmış ve bahşettiği** türlü nîmetler ve verdiği belâlar **çerçevesinde sizi imtihân etmek** ve böylelikle her açıdan gelişip olgunlaşmanızı sağlamak **için** akıl, güç, zenginlik, toplumsal statü ve yetenek bakımından **kiminizi diğerinden daha üstün derecelere yükseltmiştir.**

İmtihan sonunda hak edenleri cezalandırmak

istediđi zaman, **Dođrusu Rabb'in ceza vermekte sűratlidir.** Bahűettiđi bunca nîmetlere karűı nankűrce davranan kâfirleri, istese anında yok edebilir! Fakat sonsuz merhameti sayesinde ki, tűvbe edip hakîkate yűneltmeleri için onlara műhlet veriyor. űnkű **O, gerçekten çok bađıűlayıcı, çok merhametlidir!**